

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

ARHIVSKI FOND

HR-DASB-182

OSNOVNA ŠKOLA ZADUBRAVLJE

1892. - 1956.

SUMARNI INVENTAR

Fond opisala **Katarina Aladrović - Mehandžija**

Slavonski Brod , 2013.

SADRŽAJ

IDENTIFIKACIJA

Identifikacijska oznaka / Signatura / Naslov

Vrijeme nastanka gradiva

Razina opisa

Količina zapisa..... 3

KONTEKST

Naziv stvaratelja..... 4

Povijest stvaratelja..... 4

Povijest arhivskog fonda..... 5

Način preuzimanja ili predaje..... 5

SADRŽAJ I USTROJ

Sadržaj

Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Plan sređivanja..... 6

UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja

Jezik/pismo u gradivu

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Obavijesna pomagala..... 7

DOPUNSKI IZVORI

Dopunski izvori

Bibliografija..... 8

KONTROLA OPISA

Napomena arhivista

Pravila ili propisi

Nadnevak izrade opisa..... 8

INVENTARNI POPIS.....9

OPIS FONDA

IDENTIFIKACIJA

Identifikacijska oznaka /signatura

HR-DASB-182

Naslov

OSNOVNA ŠKOLA ZADUBRAVLJE

Vrijeme nastanka gradiva

1892.- 1956.

Razina opisa

Fond

Količina jedinice opisa

2 tehničke jedinice (knjige) , 6 pojedinačnih spisa

(0,05 d/m)

KONTEKST

Naziv stvaratelja

Niža pučka škola u Zadubravlju 1892.-1931.

Državna osnovna škola u Zadubravlju 1932.-1941.

Državna mješovita pučka škola u Zadubravlju 1941.-1945.

Narodna osnovna škola Zadubravlje 1946.- 1958.

Područni odjel Zadubravlje Osnovne škole “Đuro Salaj” Garčin 1973.-1991.

Područni odjel Zadubravlje Osnovne škole “Vjekoslav Klaić” Garčin

Povijest stvaratelja

Prema podacima u spomenici škole ista je utemeljena 1863. godine pod imenom općinska narodna škola koja je imala oko 25 učenika iz samog sela Zadubravlja.¹ Škola je bila jednorazredna, a 1873. godine je školu pohađalo 16 dječaka i 17 djevojčica.² Tek 1893/1894. općina nabavlja pribor potreban za školu te novine, a sljedeće godine školski odbor dobiva čak i novac kako bi se naručile ili uvezale knjige i časopisi. Vjeronauk je u to vrijeme predavao učitelj, a dva puta u mjesecu i župni kapelan iz Trnjana. Te godine je školski trijem pretvoren u učionicu, a nabavili su i tri nove klupe. Počelo se i sa pčelarstvom jer je u školskom dvorištu uređen pčelinjak.

U listopadu 1901. dovršena je gradnja učiteljskog stana tik do školske zgrade.³ Te godine je u školi bilo 58 učenika. U opetovnici je 1903/1904. bilo 17 učenika. Polazak istih je preko proljetnih i ljetnih mjeseci bio slab. Za 1905. su zabilježeni školski troškovi za tu godinu koji su bili 962 krune, a od toga je učiteljska plaća bila 800.⁴

U proljeće 1906. je zemljište pokraj kapele uređeno za školski vrt te se počelo sa uzgojem sjemenja i divljaka. Tijekom kolovoza i rujna 1907. su učinjeni nužni popravci na školskoj zgradi i učiteljskom stanu.⁵ Školske 1913/1914. godine u školi su 4 razreda i 2 razreda opetovnice, a broj učenika je bio: 65 te u opetovnici 19. Tijekom ratnih godina djeca su kao i u ostalim mjestima skupljala kupinovo lišće, novac, šarpiju, a polazak škole je bio sve slabiji. Poslije rata, od 1919/1920. u školi je 5 razreda u kojima je 58 učenika.

¹ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 2 i 3

² HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 8

³ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 16

⁴ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 19

⁵ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 28

Kako se od 1931. uvodi viša narodna škola, tako se i u Zadubravlju uvodi 6. razred te je ukupno 84 učenika, no ta se viša škola već sljedeće godine ukida te je škola opet ostala sa samo 4 razreda. Škola postaje dvorazredna 1935. kada uz učitelja radi i učiteljica.⁶ Radilo se u dvije smjene, samo se općina te godine nije pobrinula za čišćenje i uređenje školskog prostora niti za ogrjev pa su djeca dio jeseni bili u hladnim učionicama, a drva su morala sama piliti i cijepati, a učionicu čistiti. U školskoj 1938./1939. bilo je dobrovoljnih polaznika više narodne škole, a od sljedeće godine je po naredbi Ministarstva prosvjete ponovno uveden redovan nastava za I. razred više narodne škole. Naredbom broj 58520-II-od 30. srpnja 1940. škola je dobila naziv narodna škola umjesto državna narodna škola.⁷ Iste godine je kod svake seoske škole osnovana etnografska spomenica kako bi se u narodu prikupilo i zabilježilo ono što čini autohtonu kulturu.

Školske 1941./1942. otvoren je pripremački razred za djecu od 6 godina, te je organiziran tečaj za nepismene do 50 godina starosti. Od 1942. učitelj je bio u vojsci u Bosni te je učiteljica sama vodila školu s ukupno 149 učenika, 4 razreda pučke i 2 produžne, a ukinut je novouvedeni pripremački razred zbog pomanjkanja prostora. Školske 1943./1944. nastavu nisu polazili ni produžni razredi nego samo 4 razreda u kojima je bilo 101 učenika.

Nakon 2. svjetskog rata, prema mreži osnovnih škola u Općini Slavonski Brod 1957. škola u Zadubravlju je bila područna škola Osnovne škole (osmogodišnje) u Trnjanima. Skupština općine Slavonski Brod donosi 1963. odluku o reorganizaciji i utvrđivanju mreže osnovnih škola na području Općine Slavonski Brod prema kojoj u sastav Osnovne škole Garčin dolaze i tada četverogodišnje škole Zadubravlje i Trnjani.⁸ Zadubravlje je i danas u sastavu Osnovne škole Garčin.

Povijest arhivskog fonda

Državni je arhiv u Slavanskom Brodu preuzeo 1998. godine arhivsko gradivo od Osnovne škole „Vjekoslav Klaić” Garčin zajedno s gradivom škola: Selna, Oprisavci, Bicko Selo, Trnjani, Klokočevik, Trnjanski Kut, Zadubravlje. Za školu u Zadubravlju je preuzeto gradivo iz razdoblja 1892. – 1956. Gradivo je preuzeto u djelomično sređenom stanju, zajedno s popisom gradiva, a sadrži knjige i 6 pojedinačnih spisa.

Način preuzimanja ili predaje

Državni je arhiv u Slavanskom Brodu preuzeo 1. srpnja 1998. godine arhivsko gradivo od Osnovne škole „Vjekoslav Klaić” Garčin. To je učinjeno po službenoj dužnosti temeljem čl. 14 i 15. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine br. 105/ 1997). Tom prilikom je preuzeto i gradivo škole Zadubravlje. Podatke o predaji nalazimo u zapisniku o primopredaji od 2. srpnja 1998. godine urbroj: 2178-19-06-98-4 te u Knjizi primljenog gradiva br. I. Gradivo fonda je upisano u Knjigu primljenog gradiva br. I. pod brojem 133/7 na str. 157, te u Knjigu općeg inventara I pod br. 234 na str. 198.

⁶ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 80

⁷ Isto, str. 90

⁸ Službeni vjesnik Općine Slavonski Brod, broj 3, 1963., str. 27, broj 104

SADRŽAJ I USTROJ

Sadržaj

Fond ove osnovne škole se sastoji od pedagoške dokumentacije: spomenice, glavnog imenika, te 6 pojedinačnih spisa. Najzanimljivi izvor podataka je spomenica.

Spomenica u jednom dijelu naslovljenom Ljetopis opći govori i važnim zbivanjima u svijetu i državi od 1871. godine do 1903. godine, a u dijelu Povijest škole govori o povijesti škole u mjestu te ukratko o školstvu i uređenju u to vrijeme.

U dijelu nazvanom Ljetopis škole je zapisana prava školska spomenica od 1871. do 1944. u kojoj se osim podataka vezanih isključivo za školu i nastavu opisivalo i gospodarsko stanje te stanje u društvu. Učiteljica koja je tijekom 1. svjetskog rata vodila spomenicu pisala je o ratu, o siročadima, skupoći, siromaštvu. Tijekom 1920. Nalazimo podatke o previranjima u državi, seljacima i vođi Stjepanu Radiću⁹, a 1928. su zabilježena ubojstva i ranjavanju u Narodnoj skupštini te su opisani pogrebi narodnih zastupnika.¹⁰Zabilježen je i događaj koji nije u drugim spomenicama o ubojstvu četvorice Hrvata i Slovenaca kod Trsta 1930.¹¹Komentira se i mogućnost rata nakon atentata na kralja 1935. Pronalazimo i podatke o doseljavanju Kordunaša, Zagoraca i Dalmatinaca tijekom 1930-tih kada je njihove djece više u školi nego starosjedilaca. Posljednji zabilježen podatak je boravak kozačke vojske u selu u jesen 1943. te bombardiranje grada Broda i okolice 1944. godine.

U spomenici nedostaju stranice: 30,31,32, 33 te 92, 93 ,a zadnji zapis je u ljeto 1944.

Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Tijekom sređivanja gradiva u Državnom arhivu u Slavonskom Brodu nije izvršeno izlučivanje.

Plan sređivanja

1. Spomenica škole 1892.-1944.

2. Pedagoška dokumentacija

2.1. Glavni imenik 1897.-1954.

3. Spisi

3.1. Dokumentacija o školskoj zgradi u Zadubravlju 1941.

3.2. Liječničke potvrde 1950., 1954. i 1956. godina

⁹ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 46,50,52

¹⁰ HR-DASB- 182, Spomenica škole, inv.br.1, str. 68,69

¹¹Isto, str.75

UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Gradivo fonda dostupno je sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima (NN br. 105/1997) i Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/1999). Osobni podaci koje sadržava pedagoška dokumentacija dostupni su 70 godina od nastanka odnosno 100 godina od rođenja osobe na koju se ti podaci odnose.

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja utvrđeni su Pravilnikom o korištenju arhivskog gradiva te Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu.

Jezik/pismo u gradivu

Jezik je hrvatski, a pismo latinica.

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Knjige su u dobrom stanju, nema mehaničkih oštećenja. Restauracija nije potrebna.

Obavijesna pomagala

Sumarni inventar izrađen u Državnom arhivu u Slavonskom Brodu 2013. godine sukladno Općoj međunarodnoj normi za opis arhivskoga gradiva ISAD(G).

DOPUNSKI IZVORI

Bibliografija

Službeni vjesnik kotara Slavonski Brod, br. 8- 9, 1956 ., broj 226.

Službeni vjesnik općine Slavonski Brod, br. 7, ,15. 7. 1968., broj 166

Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004.

Službeni vjesnik Kotara Slavonski Brod, br.2, svibanj 1957.godina, broj 278

Službeni vjesnik Općine Slavonski Brod, broj 3, 1963., str. 27, broj 104

KONTROLA OPISA

Napomena arhivista

Stvaratelj je klasificiran kao djelatnost kulture i obrazovanja s arhivskom klasifikacijskom oznakom D.5.

Pravila ili propisi

Gradivo je opisano po Općoj međunarodnoj normi za opis arhivskoga gradiva,¹² (2.izd.) i Međunarodnoj normi arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji¹³.

Nadnevak izrade opisa

Ožujak, 2013.

¹² ISAD(G): Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva.-2.izdanje, Zagreb,2001.

¹³ ISAAR(CPF): Međunarodna norma arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji, Zagreb,1999.

INVENTARNI POPIS

INVENTARNI POPIS

HR-DASB-182 OSNOVNA ŠKOLA ZADUBRAVLJE

Signatura serije: HR-DASB-182/1

Naziv serije: SPOMENICA ŠKOLE

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1892. – 1944.

Razina opisa: Serija

Količina: 1 knjiga

KNJIGE

Broj teh. jedinice	Serija	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
1.	1. SPOMENICA	SPOMENICA za pučku učionu u ZADUBRAVLJU 1892. – 1944. godina	1892. - 1944.	1 knjiga

Signatura serije: HR-DASB-182/2

Naziv serije: PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1897. – 1954.

Razina opisa: Podserija : GLAVNI IMENICI / MATICA 2.1.

Količina: 1 knjiga

Broj teh. jedinice	Serija	Podserija	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
2.	2. PEDAGO- ŠKA DOKUME- NTACIJA	2.1. GLAVNI IMENICI/ MATICE	Glavni imenik – matica Niže pučke škole u ZADUBRAVLJU Od 3. studenog 1897. god. do šk. god. 1953/1954.god. od broja 1 - 982	1897. - 1954.	1 knjiga

SPISI

Signatura serije: HR-DASB-182/3

Naziv serije: SPISI

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1941. – 1956.

Razina opisa: Serija

Količina: 6 komada spisa

Broj teh. jedinice	Seriya	Podseriya	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
1.	3. SPISI	3.1. 3.2.	3.1. Dokumentacija o školskoj zgradi 1941. god. 3.2. Liječničke potvrde za oslobađanje od polaska škole 1950., 1954., 1956. g. škole u ZADUBRAVLJU	1941. - 1956..	6 komada